

Marian BADEA

PASAJELE INSTITUȚIILOR INTERMEDIARE

Sociologie

Marian BADEA

PASAJELE
INSTITUȚIILOR
INTERMEDIARE

Lumen

Iași 2007

Marian BADEA
PASAJELE INSTITUȚIILOR INTERMEDIARE

Editura Lumen este acreditată CNCIS sub nr 003

Redactor: Morariu Irina Maria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:

Marian BADEA
PASAJELE INSTITUȚIILOR
INTERMEDIARE
Editura Lumen
Bibliografie
Pag. 112
ISBN- 978-973-1703-88-6

Extras din volumul:
Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

Marian BADEA

PASAJELE
INSTITUȚIILOR
INTERMEDIARE

Lumen

Iași 2007

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

*PROFESORULUI
IOAN MIHĂILESCU*

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

CUPRINS:

**PASAJELE – REPREZENTĂRI ALE INSTITUȚIILOR
INTERMEDIARE 9**

**I. CUPLURILE CONSENSUALE – MODALITATE DE
ADAPTARE LA INCERTITUDINE 13**

**II. INSTITUȚIONALIZĂRI INTERMEDIARE ALE
EDUCAȚIEI - COLEGII ȘI ȘCOLI DE UCENICI/ȘCOLI DE ARTE
ȘI MESERII 25**

**III. CĂTRE SERVICIILE DE PROBAȚIUNE, DE LA
SOCIETĂȚILE DE PATRONAGIU - 39**

**IV. STRATEGIA GRADUALĂ - APLICAȚIE ÎN
PREGĂTIREA PENTRU LIBERARE..... 51**

**V. ARHITECTURA NORMATIVĂ A SERVICIULUI DE
REINTEGRARE SOCIALĂ ȘI SUPRAVEGHERE..... 61**

ANEXA..... 88

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

Pasajele – reprezentări ale instituțiilor intermediare

Mergând pe Calea Victoriei, dinspre Splaiul dâmbovițean, întâlnești, pe partea dreaptă, trei pasaje. Doar dacă ești atent, și nu te lași condus de înșiruirea clădirilor cu pereți comuni, care te-ar putea face să crezi că dincolo de ele nu se poate trece decât prin intersecțiile largi, doar dacă ești curios să cunoști altfel de trasee, doar dacă ești suficient de curajos să pătrunzi în intimități fragile care se înfățișează, uneori, ca abandonate. Doar în felul acesta ai putea parcurge pasajele.

Prima, în cale, îți apare o ramură a pasajului Macca-Villacrosse. Micile vitrine de la intrare îți indică prezența unor mai vechi ateliere de reparații, înăuntru. S-ar putea să nu le găsești, printre mai actualele oferte de rochii, ștampile și ochelari. Sunt, cu toate, elemente ale terțiarului, fragmente din sectorul de servicii, mai ușor de potrivit în spații strâmte. Pregnante sunt cafenelele, care-și întind fotoliile și sub lumina filtrată a pasajului, dar nu lipsite de importanță sunt cabinetele de avocatură sau reprezentanțele unor societăți comerciale, care ocupă spații de închiriat undeva la etaj. Tot acolo ai putea descoperi locuri cvasi-stabile, iar de asta îți dai seama după rufele scoase la uscat ori după buna creștere a mușcatelor de la ferestrele cu perdele. Înaintând, ajungi la o cumpănă. Fie, mergi încă puțin spre deschiderea opusă celei prin care ai intrat, mult mai largă, și ajungi în strada Eugeniu Carada, chiar lângă sediul central al Băncii Naționale. Fie, te rotești pe călcâie și o apuci pe ramura Macca a pasajului, descoperind, la un moment dat, înainte să ajungi din nou în Calea Victoriei, descoperind cerul: e partea doar pe jumătate acoperită cu sticlă galbenă. Și aici ai la îndemână un local cu rezonanțe orientale, se adaugă un spațiu comercial foarte condensat, din care poți cumpăra alimente, dar, mai ales, îți se oferă „inima” pasajului. Un fel de patio, străjuit de reversul

clădirilor care delimitează cele două ramuri ale pasajului. Și acest spațiu a fost supus încercărilor de exploatare comercială, atunci când nu a găzduit decât pubele. Revenim în Macca, doar pentru a ieși curând din pasaj, văzând cum acest spațiu de trecere, pasajul, este un coagulant paradoxal a tot felul de practici, al unor imobile într-atât de diferite între ele, încât n-ai fi crezut că ele pot fi alăturate. Doar el, pasajul, o alcătuire de aparentă vulnerabilitate, reușește să le „împace”, prin stabila funcție de solidarizare. Apoi, urcând din nou pe Calea Victoriei, cu gândul la experiența recentă, ai putea să înțelegi pasajul în latura lui generoasă, care unește aparente contradicții, el însuși fiind un spațiu înăuntru-înafară, fără a le anula.

După un nu foarte lung drum, și fără să te abați către cele două sumare și fără de culoare pasaje de lângă Teatrul Odeon, ajungi la cel de-al doilea reper propus, aici: Pasajul Victoria. Și el are înălțime, încă și mai mare decât Macca-Villacrosse, dar, mai ales, are profunzime. După 150 de ani de la alcătuirea lui, oamenii timpului recent l-au scobit, pentru a propune un *underground*, un club numit anglo-saxon. Sunt și crâșme de suprafață, sunt și locuințe fragilizate de multele găzduiri neglijente. Poți să-l străbați, până la capăt, dar văzând cât de repede ajungi în strada Academiei, te întorci în Calea Victoriei. De aici, nu ai timp decât pentru un gând, până să ajungi la ultimul dintre locurile de vizitat: pasajul, pe lângă facilitatea parcurgerii – pentru că e o scurtătură între Palatul Telefoanelor și Biserica Dintr-o Zi -, permite și evadări mondene în fundături iluzorii.

Ajungem, în sfârșit, la Pasajul Englez – cel mai degradat dintre cele trei pasaje și cel mai puțin folosit, pentru a nu spune cel mai evitat. Și, asta, nu pentru că lumea ar cunoaște mai vechea lui destinație, asociată cu „locurile plăcerii”, ci doar pentru că e uitat în neglijență, în mizerie. Are intrarea cea mai strâmtă - după cum vei descoperi că e și ieșirea – iar înăuntru lui ar putea fi înafară, dacă n-ar fi protejat de ceea ce a mai rămas din plafonul de sticlă, acum peticit cu plastic transparent. Ceea ce descoperi

suportă, cu ușurință, asemănarea cu o veche închisoare: camerele, locuite în semi-clandestinitate și dispuse pe două nivele, au intrările conectate la același „brâu”, formă citadină de prispă. Rămâi cu încă o idee: pasajul poate fi un spațiu de viețuire provizorie.

Aceasta e reprezentarea drumului pe care îl propun înspre studierea instituțiilor intermediare, dintre care trei sunt analizate, cu mijloace sociologice, aici: cuplurile consensuale, școlile de ucenici / de arte și meserii, și probațiunea. Studiul primelor două instituții intermediare ia forma referatelor prezentate în cadrul școlii doctorale, pe când probațiunea este înfățișată printr-un demers de documentare, o cristalizare a experienței de muncă în această instituție (care intenționa să substituie funcționarea unor organizări precum *halfway houses*) și, respectiv, dizertația prezentată la absolvirea cursurilor din chiar masterul de *Probațiune*.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:

Badea, M. (2007). Pasajele institutiilor intermediare. Iasi, Romania: Lumen.

I. Cuplurile consensuale – modalitate de adaptare la incertitudine

Principalul obiectiv, în prezenta abordare, este constituit de exersarea unei analize a diverselor forme de solidaritate socială – o analiză puternic influențată de cea practică de E. Durkheim, în „Diviziunea socială a muncii”.

Domeniul în care el se desfășoară este dens și amplu, caracterizat prin continuitate, dar și prin evoluție profilată: astfel apare *familia*.

În traiectoria sa, instituția familiei, prezentată și ca un intermediar între individ și societate, a cunoscut puternice determinări fie din partea statului, prin abuzive planificări, fie din partea individului, prin discreționare revendicări.

Evoluția familiei a fost și este subiectul unor diverse abordări, din variate puncte de vedere, întinse pe un continuum cuprins între inerțial conservatorism și bulversante inovări.

Actualitatea acestei instituții este fidel reprezentată de A. Giddens: „Familia se democratizează pe căi care imită procesele publice ale democrației, iar o astfel de democratizare sugerează cum viața de familie poate îmbina opțiunea individuală și solidaritatea socială.” (Giddens, 2001, p.104).

O opțiune asemănătoare poate fi regăsită și în analiza de tip constructivist, care face referire la „familia relațională”, în care individul apare, în același timp, ca fiind autonom și sociabil.

În condițiile unei incertitudini obiective, dar și subiective, care, în mod abrupt, au fost prezentate și ca „societate a riscului”, s-a apreciat că mutații importante au transformat familia – factor asigurator, în „familie incertă”.

Metodele folosite, în prezenta abordare, sunt: comparația sociologică și analiza documentelor scrise și a celor vizuale.

În prima parte, în loc de istoric al instituției, este prezentat un experiment numit *Căminul anului 1900*, prin care o familie tipică britanică, din anul 1999, alege să trăiască, timp de trei luni, într-o casă de tip victorian, cu dotările specifice anului 1900.

Al doilea capitol, „Exprimări ale *neo-conjugalității*”, cuprinde, în principal, aspecte ale vieții de cuplu din Franța și Cehia.

În a treia parte este conturată o formă de solidaritate socială posibil de regăsit în analiza durkheimiană, care poate fi apreciată ca fiind proprie cuplurilor conjugale.

Concluziile se constituie în formulări de ipoteze pentru o proiectată cercetare a instituțiilor intermediare, între care figurează și cuplurile consensuale.

I.1. Valori sociale și tipuri familiale

...Familia este obligată să se transforme. În loc să rămână o societate autonomă în cadrul celei mari, ea este atrasă mereu, din ce în ce mai mult, în sistemul organelor sociale. Ea însăși devine unul dintre aceste organe și, prin urmare, tot ceea ce se întâmplă în ea este susceptibil de a avea repercursiuni generale. (E. Durkheim, 2001, p.229-230)

Printr-un experiment controlat, desfășurat la sfârșitul secolului trecut, o televiziune din Anglia a încercat să ilustreze modul în care societatea domestică resimte transformările tehnologice petrecute în ultima sută de ani.

Înainte de toate, a fost constituit un grup de experți specializați în istorie socială, domeniu imobiliar, design interior și vestimentar, bricolaj, care s-a ocupat de căutarea și amenajarea unei case obișnuite, a anului 1900. Imagini de impact arată cum s-a procedat la exfolierea straturilor depuse, succesiv, pe suprafețele casei, ajungându-se la transformarea unei case moderne, într-una tipic victoriană, din mediul urban.

În respect pentru vecinătate și conform normelor de poluare admisă – valori ale modernității -, pregătirea s-a desfășurat până la cele mai mici amănunte: expertul care s-a ocupat de instalația de încălzire a trebuit să lucreze intens la modificări care să împiedice evacuarea fumului și a gazelor toxice, în atmosferă.

A urmat o atentă selecție a unei familii care să se instaleze, pentru trei luni, în casa refăcută, dispusă să renunțe la „luxul anilor 1999”. Dintre 400 de aplicații, a fost aleasă o familie formată din două generații: părinții și patru copii având vârste cuprinse între 9 și 16 ani. Dacă, în 1999, mama lucra în domeniul educației școlare, iar tatăl era încadrat în marina militară, copiii mergând la școală, în condițiile proiectate, ale experimentului, mama era casnică, iar tatăl trebuia să intre în rolul unui ofițer al

armatei, lipsind de acasă trei săptămâni, din cele trei luni; doar copilul cel mare beneficia de lecții particulare, de pian.

Și mijloacele de comunicare au fost adaptate, singura facilitate fiind constituită de serviciile de poștă obișnuită. Pentru siguranța participanților, dincolo de un geam care putea fi spart doar în caz de nevoie se afla cheia ușii de la camera în care se afla un telefon. Pentru înregistrarea fidelă a modului în care membrii familiei percepeau decalajele tehnologice, într-un spațiu privat era accesibilă o cameră video – echivalent, în intimitate, cu jurnalul.

Membrii familiei au ales să încerce un astfel de trai, în lipsa energiei electrice, a unei instalații centrale de încălzire, a detergentilor.

Dar, mai ales, au cunoscut – uneori, în mod dramatic – alte valori decât cele ale familiei cu doi salariați, ale familiei societale/restructurate.

În Anglia anulului 1900 avea loc trecerea de la familia comunitară/tradițională, la familia nucleară/conjugală, se petrecea mutarea accentului de pe autoritate, pe cooperare.

Dacă, pentru femeie, principala problemă a reprezentat-o corsetul și încorsetarea, bărbatul s-a îngrijit de folosirea precaută a briciului. Femeia se ocupa cu întreținerea întregii gospodării – fiind temporar sprijinită de o angajată -, iar bărbatul însoțea copiii cei mici, în petrecerea timpului liber.

Începutul mișcării de emancipare a femeii este, și ea, experimentată: mama și fiica cea mare participă la o selecție, în vederea angajării remunerate, dar nu sunt acceptate.

Cei șase membri ai familiei reușesc să treacă de probele celor trei luni, și revin în modernitate, fiecare căutând ceea ce i-a lipsit cel mai mult. Copiii pun în funcțiune casetofonul și computerul personal, mama se îmbracă lejer, iar tatăl își îndepărtează mustața, ca pe o mască.

Experimentul, însă, i-a derutat, făcându-i să recepteze brutal unele efecte ale modernității: femeia se arată descumpănită în fața unor atât de numeroase decizii pe care trebuie să le ia,

zilnic, iar bărbatul este copleșit de individualizarea atâtor aspecte ale vieții.

I.2. Expresii ale „neo-conjugalității”

...Contractul nu-și este suficient sieși și nu este posibil decât grație unei reglementări a lui, care este de origine socială. Contractul implică această reglementare, mai întâi pentru că el are ca funcție mai puțin a crea reguli noi, cât a diversifica, în funcție de cazurile particulare ce apar, regulile generale prestabilite... (E. Durkheim, 2001, p. 234)

Istoria familiei este, pentru E. Durkheim, un „proces neîntrerupt de disociere” a funcțiilor, conducând la echivalarea părintelui cu un „funcționar special al societății familiale”. Acesta este efectul diviziunii muncii familiale, un fenomen social fundamental, pus în legătură cu dreptul contractual.

La celălalt capăt al sistemului cauzal, „revoluțiile majore ale timpului nostru” fac posibilă existența și a ”familiei democrat”, cu:

- 1) „egalitate sexuală și emoțională;
- 2) drepturi și responsabilități reciproce în cadrul relațiilor;
- 3) creșterea copiilor de către ambii părinți;
- 4) contracte parentale permanente;
- 5) autoritate negociată în fața părinților;
- 6) obligații ale copiilor față de părinți;
- 7) familie integrată social.” (A. Giddens, 2001, p. 106)

Același autor, însă, observă că „transformarea intimității poate avea o influență subversivă asupra instituțiilor moderne ca întreg”. (A. Giddens, 1992, p.8)

Urmare a dezbaterei publice și a proiectului centrat pe statutul privind coabitarea, propus de sociologul Irene Thery, apare în Franța anulului 1999 pactul de solidaritate civilă, urmând modificări și la nivelul dreptului civil.

Eqpvkpwctgc "ceguvwk" xqnwo "q" rwvg k
volumul de pe

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

ucw "fkp" nkdt tkkng "pqcuvtg" r

ISBN 973-1703-88-8

Conținutul acestui volum nu
reprezintă în mod necesar
punctul de vedere al Editurii
Lumen sau al finanțatorilor

Publicat cu finanțarea:

media
LUMEN
www.EdituraLumen.com

www.EuroMarket.ro
Design, Prints, Web sites
E-commerce applications